

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Sørensen, Rasmus.; besvaret af Rasmus
Sørensen

Titel | Title:

1864.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København, 1864

Fysiske størrelse | Physical extent:

16, 16 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Rasm. Sørensen.

små bog ind købt i København.
at gjøn og boka i samme
ulykkelige Tidstid?

no 1. 2.

1864.

38, - 62.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021575470

Hvad bør det Folket i Danmark at tænke og gjøre i denne ulykkelige Krigstid?

besvaret

af

Rasmus Sørensen.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri i Kjøbenhavn.

Det bør os at tænke Sandhed og gjøre Ret mod os selv som Folk og mod vor Næste som Folk. Det er Guds Bud og Villie til os; men have vi tænkt og gjort saaledes? — Nei, vi tænkte i vor Uvidenhed, at naar vore nykloge danske Regjerings-Politikere foresnaktede os og foreskreve os, at vi, hvor saa vi end ere, vare dog ti Gange klogere, bedre og stærkere til Krig, end alle de tydske Folk, der er til, da maatte vi jo nødvendig troe dette; og at naar vore nykloge danske Præster og Skolelærere indprentede os og vore Børn, at vi og de, uden Bog, stode dog over hundrede Gange høiere anskrevne i vor Herres egen Krigsbog til Himmeriges Seier for os, end de 40 Millioner Tydskere stode med alle deres fordomte tydske Bøger, — see, da maatte vi jo ligeledes hellere end gjerne troe dette, og det saa meget mere som vi og vore Børn jo derved kunde slippe fri for at lære og huske anden Boglectie end de ny Bisebøgers Sange og Psalmer om vor Danstheds Guddommelighed og om at slaae Tydskheden ihjel. — Saaledes tænkte vi i vor Uvidenhed, men nu see vi med vor Belvidende, at vi dermed tænkte Løgn og Dndt mod vor Næste, som det tydske Folk jo er, og tænkte Løgn og Hovmod mod os selv, hvilket jo da ikke alene er vore nymodens danske Regjerings Politikeres og vore nymodens danske Præsters og Skolelæreres Spnd og Skyld mod os, men er tillige vor

egen Synd og Skyld; thi vi kunde og burde have tænkt bedre i denne vor egen og vor Næstes Livsag, hvis vi havde tænkt selv derover, og ikke ladet disse vore nymodens Tænkere tænke, tale og handle for os; — vi kunde og burde selv have tænkt paa Guds eget hel- lige Ord til os, som siger: „Du skal ikke ihjelslaae din Næste!“ — „Du skal ikke hade, bagtale og dømme din Broder; thi hvo, som hader sin Broder, er en Manddraber, og vi vide at ingen Manddraber have det evige Liv, og at hvo, som bagtaler sin Broder og dømmer sin Broder, han bagtaler Guds Lov og dommer Guds Lov.“ — Dg er ikke Tydsteren saavel som Dan- steren vor Broder, vor Næste? — Er ikke Tydsteren i Slesvig og i Holsteen saavel som Dansteren i Slesvig vor Broder, ja dertil vor Medundersaat under samme Konge som vi? — Hvad Grund havde vi danske Folk da til at hade vore tydske Medundersaatere og onske ja yppe en ny Krig med dem? — Sik vi ikke Ulykke nok af sidste Krig fra 1848 til 1851 og 52? — Ja, vi byrdebærende danske Folk og vore Soldater saavel som vore byrdebærende tydske Medundersaatere og deres Soldater fik Ulykke nok af indbyrdes Krig den Gang, fik deri Guds haarde Straffedom at føle, fordi vi og de lode paa begge Sider vores og deres nymodens Re- gjerings=Politikere og nymodens Præster og Skolelærere tænke, tale og handle baade for os og for dem til Krig, som de vilde, og ikke til Fred, som vor Herre vilde. Men disse krigerste Regjerings=Politikere med deres krigerste Præster og Skolelærere paa begge Si- der fik den Gang ikke nok af Herrens Riis og Straf, skjøndt de fleste af disse i tydsk Slesvig og Holsteen bleve gjort landsflygtige. Men vore danske Politikere, der ved Fredskundgjørelsen af 28 Januar 1852 fik god No med fuld Raaderum her hjemme, medens Holsteens og Slesvigs Stilling indbyrdes til Danmark blev den selvsamme som før Krigen, de vare ingenlunde tilfreds dermed, de vilde absolut endda have Danmark til Si- deren, og have Holsteen Fanden i Bold til Tydskland,

det vil sige: de vilde have tydsk Slesvig besat med danske Embedsmænd, baade geistlige og verdslige, for at faae større Plads og Uffætning til deres Yngel af Candidater fra Kjøbenhavns Univerfitet og af deres Partiafløggere til Politikhjælpere i Slesvig, og de vilde have Holsteen heelt væk fra dansk Stat og Rige, ubekymret om, at dette derved som Saadan mistede alle sine Skatter og Indtægter af Holsteen. — Altsaa det Selvsamme, som disse danske Eiderpolitikere befyldte og ffældte de tydske Politikere i Holsteen og tydsk Slesvig for, at have gjort ved dansk Slesvig — nemlig at have besat dette med tydske Embedsmænd, baade geistlige og verdslige, og at ville heelt fortydske hele Slesvig, — see, det vilde de nu selv gjøre ved tydsk Slesvig med danske Embedsmænd af deres Parti og saaledes fordanste hele Slesvig. — Og er denne dansk politiske Embedsvillie ikke stadig, siden forrige Krig, bleven gennemført i tydsk Slesvig? — Lad dem, der sige Nei hertil, da selv nu prøve at fode den hele Skare af de Embedsfamilier, som nu udjages derfra tilbage hertil — og deres Mad- og Klæder-Stab vil faae Troen i Hænderne paa, at det er sandt; og at dansk Embedspolitik og tydsk Embedspolitik ere to Allen af eet Stykke, ere lige gode til at gjøre Overgreb af det statlig Bestaaende og lige onde til at gjøre Indgreb i Folkets Rettigheder, for selv at herffe efter egen Villie og leve slot af Folkets Pung. — See, heri stikker egentlig Udbrudsgrunden til denne nærværende Krig saavel som til den forrige Krig.

Jeg mærkede grant, da jeg, for 12 Aar siden, reiste til Amerika, at den endte Krig i Danmark da sikkert maatte komme igjen, hvis den danske Eider-Politik, der da snyste og blæste ad den endelige Freds-slutning med Kundgjørelsen af 28 Januar 1852, igjen kom til Styret her. — Det var i Rigsdagens mange baade hemmelige og offentlige Møder i Anledning af denne Kundgjørelse, at der ingen Ende kunde blive med de skjærende Indvendinger og de bidende Taler

fra disse Eiderpolitikeres Side imod det i deres Dine usle Resultat, vi havde opnaaet af Krigen ved en sliig foragtelig Kundgjørelse, som Kongen og hans daværende Ministre skulde tage i sig igjen, og maatte bare disse Eiderpolitikere, der var alle af Nødvendighed drattet ned, det ene Hold efter det andet, komme op paa Ministerpladserne igjen, ja, da skulde alle tydske Magter og alle andre Verdens Stormagter see en Ulykke, hvis disse ikke, ovenpaa en saadan glørværdig Krig, som vi Danske havde ført ved Bau, Frederits og Jøsted, imod vore egne tydske Medundersaattere i Slesvig og Holsteen, vilde lade os incorporere (indlemme) Hertugdømmet Slesvig til Et med Danmark, og udsøndre (fraskille) Holsteen fra Danmark, hvilket var jo alt det, vi havde ladet vore Krigsfolk slaaes ihjel eller blive Krøblinger for, og nu ovenpaa dog ingen Gode skulde smage deraf. Det var Indholdet af de mange Taler fra denne Side i Rigsdagen igjennem hele Februari Maaned 1852. — Ischerning havde hypperlig gjendrevet disse Taler, og belyst, at vi maatte være vel tilfreds med dette Resultat, som Kundgjørelsen af 28 Januari meddeelte. — Jeg havde mindet dem om, at de ved deres Eiderpolitik havde gjort ligesaa meget Brud paa det Bestaaende i Staten, idet de erklærede at ville udsøndre Holsteen fra og incorporere Slesvig i Danmark, som de slesvig-holsteinske Politikere havde gjort Brud paa det Bestaaende i Staten, i det disse erklærede at ville incorporere Slesvig i det tydske Forbund ligesom Holsteen var, og at de saaledes paa begge Sider vare derved blevne lige skyldige til Krigen Udbrud, hvorfor ogsaa de uvedkommende Stormagter havde rolig ladet den Krig baade brænde og sluffes i sit eget Fedt, og saa ovenpaa dømt og afgjort, at Hertugdømmernes statlige Stilling skulde være under Kongen af Danmark affurat den samme som den var før Krigen. Men det hjalp ikke alt hvad der sagdes imod dem, hverken fra de daværende Ministre: Sponneck, Bang og Bluhme, der

i Sandhed klarede i denne Strid for sig med Kraft, eller fra nogen af os Ikketidsgale i Folkethinget; thi det var anlagt paa ved Interpellationer fra Gen i Dag, fra en Anden i Morgen, fra en Tredie i Overmorgen o. s. v., at lære Folkethinget Taalmodighed og Medhold for dem, og derpaa nøde de nævnte Ministre til at fratræde, for at de Eiderpolitikere kunde komme op paany i deres Sted. — Da skeete det en Dag, som Lehmann, Krieger og Monrad syntes aldrig at ville blive færdige med deres evige Brænden paa i Thinget mod denne Kundgjørelse af 28 Januar og mod Sponneck, der dog aldrig blev dem Svar styldig, at min Taalmodighed sprængtes til den Grad, at jeg heftig som rasende Mand sprang op af mit Sæde, begjærte Ordet, fik det, og derpaa udbrød med overlydt Røst omtrent saaledes: Hvad sidde vi her for? skal vi have det danske Folk ud igjen til Krig mod Tydsterne? — Ja, kan vi ikke mere faae Ro her for disse Eiderædere, disse Karle her, der gaar med en Minister i Møden og aldrig stille paa andet end selv at komme op og herse, da har Danmark Krig for Døren paany! — „Til Orden, til Orden“ udraabtes her imod mig med Monrad i Spidsen for disse Raabere. — Formanden reiste sig og sagde ganske stille til mig: Rigsdagsmanden for Hjørring Amts Vden, der har Ordet, bør at moderere hine Udtryk! — Jeg svarede: ja jeg skal moderere mine Udtryk, som visselig vare grove, her paa dette Sted, men, som sagt, min Taalmodighed fik Ende ved at høre mere her om denne Sag. — Og derved fik „disse Karle“ ogsaa Ende med deres Interpellationer og Taler desangaaende den Gang. „Det var uforkammet grovt af Dem, Sørensen! De gjør Folkethinget til et Skændehuus!“ — „Det var hyppeligt gjort af dem, Sørensen! De har luffet „de Karle“ deres Mund for denne Gang.“ Saaledes fra de modsatte Sider af Thingets tilstedeværende Medlemmer lød det til mig, da vi gik ud af Salen. Og da jeg omtrent 14 Dage derefter fik Audients hos

Kongen for, førend jeg gik til Amerika, at sige ham Farvel og Tak for hans Understøttelse til min Virksomhed ved første Begyndelsen af min Skole i Uldum for vogne Bondesønner, da var hans første Ord til mig disse: „Det var ret og godt sagt af Dem, Rasmus Sørensen! hvad jeg har hørt De skal have sagt i Rigsdagen: at „de Karle“ gaae med en Minister i Møven altid, det er sandt, og det var ikke for meget til dem.“

Denne Mellemting om mig selv her, hvor jeg skriver om hvad vi, det danske Folk, bør tænke og gjøre i denne ulykkelige Krigstid, horer forsaavidt med her til, at dersom endda blot et lidet Mindretal af det danske Folk havde stadig holdt Die med „disse Karle“ — nemlig vore danske Eiderpolitikeres og vore danske standinaviske Politikeres Bestræbelser — og fra hiin Tid af indtil nu, havde tænkt talet og gjort alt hvad der med Gud kunde have været gjort derimod, — see, da havde vi med Danmark ikke nu været i nærværende Krigs gruelige Ulykke. — — Det gik da ganske rigtig som jeg sagde: de vilde have det danske Folk ud til Krig paany imod Tydskerne; der blev i de siden forløbne 12 Aar ingen Ro for Kongen, ingen Fred i Kjøbenhavn, saa ofte som disse Politikere ikke løftedes op og sadde ved Statsrådet. Der blev heller ingen Ro i Slesvig og Holsteen, saa ofte som de saaledes sadde paa Ministerstolene i Kjøbenhavn; Fjendskabet skulde der vedligeholdes, thi danske Tropper vedbleve stedse at belægge Holsteen og tydskt Slesvig, og tydskt Soldater derfra stedse vedbleve at holdes som i Fangenskab i Kjøbenhavn og i flere danske Garnisonspladser. Nogen fælles Forfatning for Hertugdømmerne Holsteen og Slesvig med Danmark efter Folkets Tarv og Ønsker sammesteds, der ikke blev adspurgt, kom aldrig istand, uagtet de flere Forhandlinger og danske Dictater til en saadan; thi disse de danske Regjerings Politikere og Styrrere viste aabenbarlig, at de slet ikke vilde have Holsteen med til nogen Fællesforfatning, men vilde bare nøde det til at frastille sig selv fra

Danmark, som Holstenerne dog ikke vare dumme nok til selv at begynde paa, men overlod dette Tractatbrud eller Statsbrud at gjøre til den danske Regjerings Giderpolitik, der endelig og endelig, ved Proklamationen af 30 Marts sidste Foraar, da ogsaa bebudede at ville gjøre, og, ved en ny Fællesforsatningslov for Slesvig og Danmark af 18 Novbr. sidst, virkelig fuldførte dette Statsbrud, og hvorved da tillige Hertugdømmet Slesvig incorporeredes i Danmark. Herved brød den danske Regjering sin indgaaede Forpligtelse ved Freden 1851 og 52: nemlig ikke at maatte incorporere Hertugdømmet Slesvig i Danmark, og ikke at maatte udsondre Holsteen fra Danmark, men skulde lade disse Hertugdømmer forblive i samme Stilling, som de vare og havde været førend Krigen 1848, under Danmarks Konge.

Nei, siger man, dette er jo ikke saa, der er intet Tractatbrud eller Statsbrud skeet ved noget af alt det, som den danske Regjering derved har fuldført; thi med Tydskerne i Slesvig og Holsteen var det umuligt at faae i Birkeligheden nogen Fællesforsatning, da de hverken vilde møde til Bedtagelsen af en saadan, eller opfylde det Mindste af hvad den prøvede Fællesforsatning af 1855 paabød dem, og skulde vor danske Regjering da ikke have Ret til at give ny Love i dens eget Land, som Slesvig heelt op til Gideren er, uden at spørge Tydsklands Magter derom? — Jeg svarer: Det siger slet Intet i denne Statsbruds-Sag, at Tydskerne i Slesvig og Holsteen ikke kunde enes med den danske Regjering om nogen Fællesforsatning med Danmark til en folkelig Deeltagelse i Lovgivningen, som er Noget, der ikke kommer Statsdelene som bestaaende Parter af det danske Monarkie, eller af den danske Krones Land, det mindste ved, og det var ligegyldigt for Danmark enten Hertugdømmerne vilde have en egen folkelig Deeltagelse i Lovgivningen for deres Part eller vilde have raadgivende Forsamlinger, eller blot Lovgivning fra Kongen selv for dem, som deres souveraine Hertug; thi derved forbrød de sig ikke mod deres under-

saatlige Pligt, da de jo ikke nægtede at erlægge deres Skatter og Byrder, til Regjeringen som tilforn, og ikke heller forsøgte at rykke Holsteens og Slesvigs statlige Stilling eller Landes Stilling ud af det bestaaende Forhold til Danmark, hvori de hidtil havde staaet og hvori de, efter forrige Krig ved Londontractaten, vare garanterede eller forsikrede at skulle uden Forandring blive staaende. Da altsaa den danske Regjering gjorde statlig Forandring i det Bestaaende, og i det tractatmæssigt Garanterede har brudt Statsforholdet ved den ny November-Grundlov for Slesvig og Danmark, der vel ikke i Udtryk men i Gjerning incorporerer Hertugdømmet Slesvig til at gaae ind til Et med Danmark, og udsondrer Holsteen derfra, saa er Anledningen og Skylden til nærværende Krigs-udbrud virkelig den danske Regjerings og den danske Rigsraads, der lavede og udgav den Lov, og saalænge denne ikke tages tilbage, som er jo det alle Tydsklands Magter og alle de europæiske Stormagter, der have garanteret imod Brud paa det statlig Bestaaende imellem Danmark og Hertugdømmerne, paastaae at vor danske Regjering skal, da kan jo Krigen ikke andet end vedblive, som den udbrod, for denne Lovs Skyld.

Ja, siger man, det er ogsaa ligemeget; thi Krigen havde kommet alligevel, enten denne Lov var udgaaet og stadfæstet eller ikke; Forbundstropperne og Preuserne med Østerrigerne og med alle Tydskerne vare alligevel komne og vilde taget Slesvig fra os, ja Sylland med, hvilket vi jo nu see er deres eneste Hensigt — og skulde vi Danske ikke nødvendig have Lov til at slaae fra os i vort eget Huus, som Slesvig til Gideren er? — Jeg svarer: jo ganske vist skulle vi Danske have Lov til at forsvare os og slaae fra os mod fjendtligt Indbrud og Oversald i vort eget Land og Huus; men vor danske Regjering skulde ikke med europæisk Overmod i dens danske Klinghed ved denne Lov have udæstet hele Tydskland til Krig mod Danmark, og vi danske Folk skulde ikke med formasteligt

Hovmod og oppustet Nationalhad have hjulpet den danske Regjering til at udæste og foranledige Tydsferne at komme og anfælde vort Land, men rolig have biet med vort Forsvar til Slaaen fra os, indtil de tydsste Magter af dem selv vare komne som indfaldende Volds- og Ransmænd imod vort Land og os, uden giben Anledning fra dansk Side, see, da vare de ganske vist slet ikke komne; men vare de endda komne saaledes mod os, da havde vi som den uskyldige Part i Krigen, havt Gud med os til Forsvar, og da havde vi tillige havt Ret til at kræve den lovede Hjælp og Bestyttelse af de vedkommende Stormagter, som vi nu see de holde aldeles tilbage og det netop, som de alle med Sandhed erklære, for den lumpne Novemberlovs Skyld, der har brudt Danmarks indgaaede Forpligtelser, garanteret af Stormagterne, angaaende Hertugdømmernes statlige Forholde.

Jeg har læst for kort Siden en Lignelse i eet af de Blade eller Skrifter, som har ikke gjort eller kunnet gjøre andet end tændt Ild og oppustet til Krigsluens Udbrud i Danmark imod alle tydsste Magter, hvor mange og store disse endogsaa maatte være, og af hvilke ildsluende Blade og Skrifter Landet her har vrimlet, selv i Skoler og Kirker, hele Tiden, siden sidste Krig, liig en Græshoppe-Sky, nedfaldende og opvædende Markernes Grøde og Træernes Blade paa somme Egne i Amerika — jeg har læst deri blandt andet den Lignelse, at naar Danmark som en lille Dreng slog drabelig fra sig, i ulige Kamp med en stor, styg Brygl af Slagsbroder, og var modig og usforknýt, da fik alle store, ædle og stærke Mænd som morede sig med at see derpaa, strax Medfølelse for den Lille og sagde: Lad ham være, du store Uffum! eller vi krabadske din Ujel, der ikke kan lade den Lille, der slaer saa mandig fra sig, med Fred. Men jeg siger: naar ædle, store og stærke Mænd saae, at det var den lille hovmodige Pog, der selv af Raadhed og Selvindbildning ikke kunde lade den store stygge Brygl af Slagsbroder

være i No, men selv prikkede og drillede denne til at give ham en Kjepp for hans kaade og hovmodige Næsviisheds og Fornærgaaenheds Skyld, — mon da saa de vilde tage det lille Aftum i Forsvar og yde ham deres Hjælp? — Det har nu ogsaa, siden Tydsterne gjorde Tegn til ifølge Udæstning til dem ved Novemberloven, og siden det saaes, at Stormagterne ikke vilde komme med Hjælp imod dem, viist sig, at det danske Ministerium, der vovede sit Ministerliv paa at sætte den Lov igjennem, da strax opgav dette Ministerliv, men meget feigt hyttede sit hødelige Liv ved at holde sig borte fra Krigen, som det havde stabt, og som Monrad, liig en gjenoplivende Livsgnist af det afsjælede Ministeriums Legeme, da paatog sig at gjenføre. Men ogsaa han har nu erklæret, at han maa opgive denne Fugl Phønix's Gnist af det opløste Ministeriums Afte, hvis ikke det ny Rigsraad, naar det bliver valgt og kommer herind, vil tilintetgjøre Novemberloven med ham. Men nu er der nemlig Stomager J. A. Hansen af det gamle Rigsraad, der med sit Parti stemte imod Novemberloven ved dens Udkomme, men som nu, da han har seet dens for ham maaskee glædelige Krigsfrugter, har faaet Lyst til at see disse forøgede ved at faae hans Bestyrelsesmedlemmer for hvad han kalder Østifternes Folkeforening til at skulle besørge hver Valgcandidat, der fremstiller sig i disse Stifter til Valg den 5 Marts til Medlem af det ny Rigsraad, forebragt det Spørgsmaal, om denne bestemt, hvis han vælges, vil modsætte sig Ophævelsen af den ny Grundlov for Slesvig og Danmark af 18de November f. A.? Svarer Valgcandidaten Nei dertil, skal han ikke vælges. Altsaa naar Stomager J. A. Hansen faaer saamange med sig af sit Parti, der forkastede denne Lov i det gamle Rigsraad, at de nu i det ny Rigsraad kan opholde denne samme Lov, for at bevare ilue den nærværende Krig for Danmark, og holde Stormagternes Hjælp borte, da kan J. A. Hansen, naar Monrad med hans nærværende Ministerium

da astræder, sikkert vente sig Krigens Fortsættelse under et nyt krigerst Ministerium, maaskee da dannet af selve Stomager J. A. Hansen med tiltagne Medlemmer fra Bestyrelsen af hans Østifternes Folkeforening, af Wænd som f. Ex. Maler P. C. Olsen fra Skjelskjor, Bøver N. J. Hansen i Hjelm paa Møen, Sognepræst M. Melby i Asperup i Fyen, Chr. Hansen, Gaardmand i Veistrup pr. Svendborg, Major Müllen, eller maaskee af Statsmænd som f. Ex. Hofjægermester Carlsen, Balthazer Christensen o. fl., forsaavidt der bliver ledige Portefeuller til dem. Et saadant nyt krigerst Ministerium vil J. A. Hansen da vel vide at anbefale formedelst de deri indeholdende Stoffer til practist øvet Greb og Forstand ikke alene paa Krigsførelsen og Krigspræsteriet, men ogsaa især paa hvad der nu gudsjammerligt klages over Mangel af, nemlig paa Anstæffelsen til Armeen af Klæder og Sko, Mad og Drikke, Huus og Hjem, Mark og Fæ og alt det, som Godt er. — — — Saa forblindet og forpestet er nu Folket i Danmark blevet af den raadneste, ugudeligste Løgnetales om denne nærværende Krigs Herlighed og dens guddommelige Vre for Danmark og for det bedste, det sagtmodigste, det taalmodigste, det tappreste og det uovervindeligste danske Gudsfolk, som findes paa Jorden, — at slige danske Politikers og Præsters Forslag og Planer til at sætte sig selv op paa de danske Ministerstole, for at faae hver 3000 Rdl. i livsvarig aarlig Pension, om de ogsaa kun række til at sidde der en halv Time, medens Landet ødelægges og Armeen ihjelslaaes, kan med bedste Rimelighed nu godt opnaaes.

Dette er nu Noget af de Sandheder, jeg finder nødvendigt at vi alvorligt foreholde os selv og derved stue ind i os selv, see og finde Aarsagen i os selv, i vor egen Barm af vor Synd og Fordærvelse, af vore Dvertrædelser og Ondskab, der i Fred og Magelighed, i Dverfledighed af Guds gode Gaver, har gjort os ligegyldige og følesløse for at spørge og søge og selv at finde Sandhed, Ret og Godt for os selv og vor

Næste ude som hjemme! — Thi see, hvorfor s. Ex. troede vi, ubeseet og aldeles uvidende, at Dannevirkestillingen var uindtagelig, og at hver af vore danske Soldater i det allermindste under denne Stilling kunde slaae 10 tydske Soldater? — Vi troede det, og alle vore Soldater troede det, ene og alene af vor danske Hovmod, af vor danske Ugudelighed og af vor danske Hedenstab, der, oppustet og opblæst i os af vore regjerende danske Politikere og af vore krigsvivesyndende danske grundtvigianste hedenste Præster, tillod os hverken at spørge Gud eller vor egen Forstand tilraads, hverken at see, at det kun var vore Ministre og vore nymodens Præster, der vilde have Krig, og ikke vor Konge, men blindt hen at styrte vore Sønner og os selv i Krig og Blodsudgydelser, i Guds haarde Riis og Straf for vor egen danske Hovmod, Hoffærdigheds, Pragts, Overdaadigheds, Odselheds og vore Pligters Forglemmelses Skyld mod Gud og vor Næste. Vi troede nu ikke længere, at Hovmod gif for Fald, som Guds eget Ord siger os, at Gud nedstyrter de Hoffærdige og kun hjælper og ophøier de Bømge af Hjertet, at kun den, der forlader sig fast paa Herren af sit ganske Hjerte og ikke paa sin egen eller paa andres Forstand, og langt mindre da paa aabenbar Løgn og Feil, som vi gjorde, kun den kan finde Hjælp og Frelse. See, derfor har Herren nu udrakt sin Haand med Sværdet imod os og ladet Straffen komme.

Saaledes talede Herren ved Propheten Jeremias til Kong Zedechias og hans Raadsherrer i de Dage, da Nebucanejar, Kongen af Babylon, med sin overmægtige Hær beleirede Jerusalems, ja i de Dage, da Sødernes Konge Zedekias, ifølge sine Raadsherrers Raad, havde brudt sine indgaaede Forpligtelser til Kong Nebucadnesar af Babylon for at gjøre Juda Land og Sodefolket uafhængigt af Babylons Rige, og da Jerusalems Præster, selvgjorte Propheter og hele Folket derinde, raabte paa Krig, Seier, Befrielse og Herlighed — saaledes talede da Herren ved sin egen udsendte

Prophet Jeremias: „Og Jeremias svarede dem: Siig
 til Kong Zedekias: Saa siger Herren: see jeg vender
 de Krigsvaaben, med hvilke I stride mod Kongen af
 Babel og mod de Chaldaer, der have beleiret Eder
 uden for Stadsmurene, mod Eder selv, og Jeg vil
 lade Eders Fjender indbryde og samle sig midt i denne
 Stad; thi Jeg, Herren, Israels Gud strider imod
 Eder med en udrakt Haand og stærk Arm, med min
 Brede og Grumhed og Fortørnelse, Jeg vil slaae denne
 Stads Indbyggere, baade Menneffene og Dyrene,
 med en stor Pestilentsfe og med Hunger og Sværd, og
 derefter, siger Herren, vil jeg give Zedekias, Judæ
 Konge med hans Raadsherrer, Tjenere og Folket af
 de Overblevne af Pestilentsen, Sværdet og Hungeren,
 i Nebucadnesars, Kongens Haand af Babylon og i
 deres Fjenders Vold, og han skal lade dem slaaes
 med skarpe Sværd, han skal ikke spare dem, ei skaane
 dem, og ei forbarme sig over dem. Saa siger Her-
 ren: Jeg lægger for Eders Ansigt Livets Vei, og
 Dødens Vei: Den, som bliver i denne Stad, skal døe
 ved Sværdet, ved Hungeren og Pestilentsen; men den,
 der gaaer ud herfra og overgiver sig til Chaldaerne,
 Eders Fjender, der beleire Eder, skal redde sit Liv
 som et Bytte; thi Jeg har sat mit Ansigt imod denne
 Stad til Onde og ikke til Gode, siger Herren, den
 skal gives i Kongens Haand af Babel, og han skal
 opbrænde den med Ild for alle Eders Idræters Ond-
 skabs Skyld! (Jeremia 21 Cap.) — Kong Zedekias
 og hans Raadsherrer adløde ikke disse Herrens Ord;
 thi disse troede paa deres eget Krigsforvar, skjældte
 Jeremias ud for en gal Mand, hvem de fængslede,
 og holdt Kong Zedekias som fangen i deres Løgne-
 raad indtil den forkyndte Ulykke kom og Straffen greb
 baade dem og ham, og det da var forfildt at redde
 sit Liv.

Ere vi da ikke aldeles uden Omsorg for vort
 eget og for vor Næstes Bedste til Liv eller Død, og
 søge vi efter at vide hvad der tjener til Fred for Sjæ-

len som for Legemet og for alt hvad vi have her i denne syndige imod Gud og hans Fredens Rige oprørste onde Verden og fordærvede Menneſſehed, da lader os dog for Alting adſpørge Gud og tragte efter hans Rige, lader os ikke ſom glædende tankeloſe Daarer mere os og troe os ved at læſe om vor nærværende danſke Krig og vore danſke Krigsbedrifter, og paa den ene Side harmes og bande baade paa de Danſke og de Tydſke, fordi vi ſik ſaa godt ſom ingen ſlaaede ihjel ved Dannevirke, og paa den anden Side bilde os ind, at ſik vi bare forſt mange Tuſinder af de nærværende tydſke Tropper i Hertugdømmerne ſlaaede ihjel, da vare vi ſtore Karle, da vare vi ovenpaa, da vare vi færdige med Tydſterne og med den Krig! — Nei, da vare vi kun rykkede langt videre frem til nye Ulykker og Ddelæggelſer ſaavel for os ſelv ſom for vor Næſte i Hertugdømmerne, ja om vi end krigedes til ſidſte Mand af os ſaldt, var Danmark da hjulpen? — Nei, har vi Hjerte for andres Lidelſer, førend de ramme os ſelv og vore egne Børn, vor egen Slægt, vore egne Naboer og vore nærmefte Venner, da lader os ſætte os i deres Sted, over hvem Krigens Lidelſer og Rædſler, Saar og Savn, Smerte og Trang, baade her og i Tydſkland, ſaavelſom i Slesvig og Holſteen, allerede have ramt, og lader os med dem ſukke og bede: Ak, retfærdige Gud og naadige Fader! tænk dog i Naade og Forbarmelſe paa os alle, ſom have ſyndet og forbrudt os imod dig og imod vor Næſte til denne din retfærdige Straf og Brede, der nu er udbrudt over os i denne Krig, Ddelæggelſe og Menneſteblods Udgydſelſe, der raaber til Himlen imod os og ſiger os hvad vi alle have fortjent af din Haand! — Herre! hjælp, Herre Jeſus Chriſtus, vor Frelſer! lær os og bvi os i Sind og Hjerte at omvendes til dig i Sandhed, og at gjøre din Villie, at elſte vor Næſte, ſom du har elſtet os! — at yde Hjælp og viſe Deeltagelſe i de Lidendes og Forladtes Trang, at bede og paaſtalde i dit hellige Navn, og forlade os alene paa dig,

faa at det dog ikke skulde gaae os, som du siger om dem, der opægger til Krig: „See alle I, som optænde en Ild (Krigsluuen) og omringe Eder med dens Gnister, vandrer da nu i Eders eget Ildlys og see selv ved de Gnister, som I have optændt! men dette skal skee Eder af min egen Haand, siger Herren: I skulle falde og ligge ned i Eders Smerter!“ (Esaia 50, 1. 11).

Kort Indbegreb af Sandheds Belhøning over denne nærværende Krigs Aarsag og Udbrud.

Vor danske Konge er Konge af Danmark og Hertug af Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen. — Holsteen er tilligemed Lauenburg, af hvilket vor danske Konge ogsaa er Hertug, henhørende til det tydske Forbund af alle tydske Lande, men Slesvig er aldeles uden for dette Forbund, og har alene med Danmark at gjøre. I Aaret 1848 vilde de politiske Herrer i baade Slesvig og Holsteen under et selvtaget oprørst Overhoved, som var Hertugen af Augustenborg, rykke Hertugdømmet Slesvig ind i det tydske Forbund til der at være Et med Holsteen; men paa selv samme Tid vilde de danske politiske Herrer i Kjøbenhavn rykke Hertugdømmet Slesvig ind i Danmark som en Provinds i samme, derved ophæve Slesvig som Hertugdømme og udsondre eller adskille Holsteen heelt fra Fællesskab med Slesvig og Danmark under vor danske Konge, der da skulde have Hertugdømmet Holsteen at regjere for sig selv i Forbund med alle de tydske Lande. Dette var lige stort Brud af den bestaaende Stats- eller Lande=Forbindelse under den danske Krone fra begge Sider. — Derfor kunde ingen af de uvedkommende Stormagter i Europa holde med os Danske i den Krig, som dengang i Aaledning af dette Statsbrud skeete; men ved Krigens Ende drev de det tilbage at

oprettes igjen som det var før Krigen. — Men nu denne Gang er det ikke de politiske Herrer i Holsteen og Slesvig, ikke heller det tydske Forbunds Landes Regjeringer, der har erklæret at ville bryde den bestaaende Stats- eller Lande-Forbindelse imellem Danmark og Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen under den danske Krone, men det er den danske Regjering, som har erklæret af 30te Marts 1863 at ville gjøre dette, ved at adskille Holsteen fra Slesvig og Danmark, og indlemme Slesvig i Danmark; og det er ikke de politiske Herrer i Slesvig og Holsteen, ikke heller de tydske Landes Regjeringer i det tydske Forbund, der har virkelig gjort og udført dette Brud paa det Bestaaende, men det er den danske Regjering's nylig afgaaede Regjering's Ministerium, som, i Forening med det nylig afgaaede danske Rigsraad, har, ved den ny Grundlov af 18 November 1863, virkelig gjort og udført dette Brud paa den bestaaende Stats- eller Lande-Forbindelse under den danske Krone, idet denne Lov i Virkeligheden udførte alt hvad den danske Regjering's Kundgjørelse af 30 Marts bebudede. — Alene af den Aarsag har vi i Danmark faaet denne ulykkelige Krig paa Halsen, og derfor hverken kan eller vil nogen af alle de uvedkommende Magter i Europa række os den allermindeste Hjælp til vort Forsvar mod hele Tydsflands Angreb, førend denne forbandede Lov tages tilbage og tilintetgjøres. — Er det altsaa ikke klart, at alle de, der raabe paa at modsætte sig denne Lovs Tilintetgjørelse, ville Intet andet end Krigen's Fortsættelse og Danmarks Ulykke, Opøsning og Undergang, alene for at de selv som Navne kunne pille Udslet.

(Næste No. følger inden 4 Ugers Forløb.)

 De, der ville skrive til mig angaaende Amerika, adressere deres Breve med Frimærker til mig: Studiestræde Nr. 43 i Kjøbenhavn.

(Fortsættelse af)

Hvad bør det Folket i Danmark at tænke og gjøre i denne uslyffelige Krigstid?

(som Tillæg til Otto Müllers Skrift om det Hall-Monradste Ministerium)

af

Nasmus Sørensen.

Trykt i Carl Lunds Bogtrykkeri i Kjøbenhavn.

At det Hall-Monradste Ministeriums og dets Martsforenings Bladorganer kalde mig „forryft og assindig“, og mit conciperede Andragende til Kongen „galt og tosset Tøieri, der med Vold vil omstyrte Novemberforfatningen &c.“ — det er i sin Orden, i Løgnens og Urettens Kriger-Orden, mod Sandhed og Ret. — Det vilde været mig et Beviis paa, at jeg og dette mit Foretagende maatte have skeiet ud af Sandheds-Bei og Rets-Orden, hvis disse Organer havde benevnt og tracteret mig med anden Udspyning og Dom, end deres eget Væsen og Stof tilbyde dem. — — „Først da — siger Otto Müllers bekjendte lille Skrift — naar d'Hrr. Monrad & Co. have spillet Stykket til Ende, men heller ikke før, vil man faae Dinene op for, hvor ilde man har handlet med os.“ — Dette Stykke maa altsaa snart være spillet til Ende; thi det mærkes allerede, at Folk begynde at faae Dinene op, ikke alene, som hidtil, for Tjendernes, men nu ogsaa for Vennerne: Ministeriets, dets Martsforenings og dets Bladorganers ilde Handlen med os. Hvori bestaaer da disse Venneres ilde Handlen med os? — Den bestaaer i — som ogsaa O. Müllers Skrift

vifer — at de ikke itide have gjort de Indrømmelser, som de burde have gjort, ikke itide have indrømmet og opshldt hverken hvad indgaaede Forpligtelser og Ret bød for Hertugdømmernes Stilling og Vedkommende, eller hvad de tydske Forbundsmagter paa Grund deraf forbrede, eller hvad de andre europæiske Stormagter venstabeligt og indtrængende derfor raadede Danmark til at gjøre for at undgaae Krigen, hvilket Sidste var: itide at tilbagetage Novemberforfatningsloven.

Derfom der nu endda, midt under Krigens Ulykker for Danmark, ved Conferencen i London havde været seet eller hørt fra Danmark Beviis for, at her var et Folk tilligemed en Konge, der holdt fast alene ved Sandheds og Rets Paaastand paa hele Rigets Integritet, Hertugdømmernes og Kongerigets hele Sammenhold og Bevarelse under Kongens Arveret og Herredømme, som Londontractaten af 1852 garanterede, eller skulde sikke for, see, da var der givet de mæglende Stormagter, hvad der fra dansk Side alene burde gives dem, at hde deres Hjælp til, at forbinde sig med og at stride i Forbund med til Haandhævelsen af denne garanterede Tractat. Men nu derimod, da der fra dansk Side i Virkeligheden kun alene forelaae Conferencens mæglende Magter: enten at give deres Medhold og Strids Hjælp til det danske regjerende Ministeriums, dets Wartsforenings og Bladorganers haardnakkede, uforandrede Fastholden ved Novemberforfatningen til Krigens Fortsættelse — og dette forelaa under det foregivne falske Navn af hele det danske Folks Fastholden — eller at give deres Medhold til at dele Hertugdømmet Slesvig imellem de to bindegale politiske Partier: Slesvigholstenerne og Siderdanske, der fra begge Sider ligemeget havde forarsaget hele Krigen, — see, saa kunde der ikke engang begyndes nogen retværsig Fredsmægling. Den mæglende Conference, der jo ikke kunde give Medhold og Strids Hjælp for Danmark til Fortsættelse af den Krig, som alle dens Stormagter paa ret kraftigste havde advaret Danmark imod at begynde paa eller give Anledning til,

valgte da, for en mulig Begyndelse til Fred imellem de Krigsførende, at foreslaae en Deling eller en Huggen midt over af Stridsæblet, Hertugdømmet Slesvig, saa at hvert Stridsparti af Danst og Tydsk kunde tage sit Stykke og dermed lade sig nøie. — — Det var ikke med Kong Salomons Hjerte og Wijsdom (der ved sit Forslag til Overhugning og Deling af det spæde Barn imellem hine stridende Mødre, see 1ste Kong. B. 3. C. — kun vilde prøve disses Moderhjerter) at Conferencen her gav dette sit Delingsforslag. Det var heller ikke med den sande Moders Hjerte, under hvilket hiint Barn havde ligget, at de danste Gesandter ved Conferencen traadte i hiin falske, hjerteløse og grusomme Moders Fodspor og her sagde, ligesom hun fordom om Barnet: ja saa skal Hertugdømmet Slesvig (dette Barn) hverken være Slesvigholsteinens eller Eiderdanskens, hug kun til og deel det i to Stykker imellem os, saa er det dræbt, saa er det hverken Hertugdømmet Slesvig eller Sønderjylland mere, og er da ikke længere Noget, der er værdt at kriges om; og tag saa kun Slesvigholsteinernes Stykke af Slesvig tilligemed baade Holsteen og Lauenborg heelt bort fra Danmark. — — Var det maaskee da med det sande Moderhjerter de tydske krigsførende Magters Gesandter i Medhold til Slesvigholsteinen ved Conferencen først sagde: det skal ikke gjennehugges og deles, det tilhører nu os og det tydske Forbund heelt og holdent? — Nei, det var med det sande Røver- og Voldsmands-Hjerte de sagde dette og holdt fast derpaa som paa deres Krigs-Kov; thi havde de havt Hjerte og Følelse for Slesvig, som hiin sande Moder for sit Barn, da vilde de sagt: hug det ikke over, dræb ikke Slesvig, men giv det hellere heelt og holdent tilbage til Danmark, under Sikkerhed for, at det ikke fremtidig kommer til at lide Overlast og Uret af den danste Regjering, som det virkelig har lidt siden forrige Krig. Ved at læse disse Delingsforslag tænkte og sagde jeg da til mig selv: den Tid er længst forbi, da Folk, under Krig og Odelæggelse, Bold og Forstyrrelse, tænkte

mere end sædvanlig paa Gud og paa Regnskab for ham, og alvorligere, end ellers, sølte for Næsten og Miedmennesker, for Egne og Fremmede, for Venner og Fjender, for Fædreland og Konge, for Nabomagter og andre Riger, ifølge Guds Ords Forfrister. — Men, tænkte jeg, kunde dog det, ved falske Forestillinger om Krigens Aarsag, som alene Tydskernes Skyld, formørkede Menigfolk i Danmark komme til i Sandheds Lys at betænke og føle den store Skyld og Aarsag, vi Danske og vor Ministerregjering med dens nationale og standnaviste Parti selv have og bære til denne ulykkelige Krig, og under oprigtig Bekjendelse af denne vor egen Skyld søge Guds Hjælp og Redning i sand Tro og Bøn til Ham, og derpaa henvende os ikke til vort regjerende Ministerium, dets Wartsforening og Bladorganer med Raab og Udskjælden paa Tydskerne, vore Fjender, og paa de andre Stormagter, vore falske Venner, men til vor retmæssige danske Konge med vor Udtalelse og Begjæring om, at han selv vil udtale sig for Tilintetgjørelsen af den Novemberforsatningslov for Slesvig og Danmark, og for Ophævelsen af alt det Overtrædende fra dansk Side af det lovlig Bestaaende og Forpligtende angaaende Hertugdømmerne, der havde fremkaldt denne Krig, — da vilde derved kunne gives til Conferencen i London et Beviis for, at her i Danmark var og er endnu et Folk og en Konge, som baade ville lade sig hjælpe paa Sandheds og Rets Veie til hele Rigets eller Monarchiets Gjenoprettelse og Bevarelse, og ved Conferencemagternes tilstrækkelige Understøttelse da ogsaa kunne hjælpes dertil. — — I denne Tanke skrev jeg mit Udkast til et saadant Menigfolks Andragende til Kongen, lod det da trykke og udbrede i Landet til Læsning, Overveielse og Underskrift. Men jeg blev — som bekjendt — foreløbigt stoppet dermed og forhindret deri ved Justitsministeriets Anholdelse og Beslaglæggelse af mig og mit trykte Udkast, under Foregivende af, at det ikke var forsynet med mit Navn som Concipist og ikke heller med Bogtrykkerens Navn og Sted —

Noget, der ved slige private Documenters Trykning ellers ikke fordres Tillige heed det til mig: Der er for- bryderist Indhold deri; thi der ønskes jo af Kongen at tilkjendegive, at han vilde tilintetgjøre Novemberfor- fatningen 2c., og det kan han jo ikke gjøre uden med Vold? — Jeg svarede: Kan han ikke slutte Fred og ophæve Krigen med dens Aarsager fra dansk Side uden at øve Vold? Vide vi da ikke, at dette netop — ogsaa ifølge den danske Grundlov — hører ham som Konge til baade at kunne og skulle gjøre? — Dermed var jeg fri af denne Anholdelse, og strax derpaa lod jeg et nyt Dplag af dette mit Udkast, med mit og Bogtrykkerens Navn paa, udgaae fra Trykken til ny og videre Udbre- delse i Landet.

Det er her i Danmark nu blevet saaledes, at man har snakket og handlet saameget af sin danske Nationalitets ind- bildte eneberettigede Politik under Constitutionsfrihed: Rigs- dagsfrihed, Rigsraadsfrihed, Ministerfrihed, Folkfrihed, Selobestemmelsesfrihed osv., at man aabenbart har glemt, at Kongen ogsaa har sin constitutionelle Frihed, og at man veed ikke længere, hvori denne bestaaer eller hvad hans Magt er, saa at han ansees af den nærværende danske Regjerings- Politik for en aldeles overflødig Personlighed og Magt, der ikke er værd at tage andet Hensyn til end samme regjerende Politik i sin egen Interesse finder tjenligt, hvorom dens Bladorganer afgive tilstrækkeligt Vidnesbyrd og mene, at Kongen som en uvedkommende hellig Ting maa være fri for Ansvar til alle de van- hellige og forfængelige, statsopløsende og morderiske, ugubelige og forstrækelige Ting, der, formedelst Ministe- riets Foranledning til og Fortsættelse af denne tilfulde ødelæggende Krig for Danmark, er skeet og skal stee, for hvilket altsammen Ansvaret siges at maa gjerne komme alene paa Ministeriet, dets Martsforening og Bladene, det er stærke Karle- Stykker og Støtter, som ville og kunne bære Ansvaret for alt det udgydte danske Blod og Rigets Undergang; det er Synet at blande Kongens Hellighed og Uvedkommenhed ind deri, lad

Folk aldrig tænke paa at gaae til ham om nogen ansvarlig Deeltagelse deri, lad ham endelig slippe fri fra alt Ansvar for Danmark og fra det Hele, saa har den regierende Politik i Danmark spillet sit Stykke til Ende, og saa er den og dens Organer ligesaa reen som Pilatti vadskede Hænder, og ligesaa triumpherende til at udraabe: Danmarks Blod og Ende komme over dem og deres Børn, som de jødiske Ypperstepræster og deres Folkparti vare triumpherende til at raabe: „Jesu Christi den Nazaræers Blod komme over os og vore Børn!“

Angaaende den høieste Magt, altsaa ogsaa det høieste Ansvar, i et constitutionelt saavel som i et souveraint Kongerige, da maa jeg her, som en practisk Kjender af høieste Magten i den nordamerikanske store Republik, først sige, at selv dersteds, hvor ingen Konge og Kongemagt findes, er der dog en høieste Magt i Constitutionen over baade den folkerepræsenterende Legislatur eller lovgivende Magt, og over den folkerepræsenterende Administration eller regierende Magt, som ikke alene kan og skal give Bekræftelse eller Benægtelse til de ved Gouverneurens eller Præsidentens Beto udsatte Love, men som, ved enhver gal og overhaandtagende Misbrug og Udsteielse af de lovgivende og bestyrende Magter til Landets Ulykke og Folkets Tab, kan og maa gjøre sig gjældende til at sætte Grændse derfor og Ende derpaa, og denne Republikens høieste Magt er Folke-Majoritetens eller Fleerhedens Stemme, der egentlig som høieste Magt regjerer, vælger og afgjør Alt i Republiken, og derfor, naar dens valgte Repræsentanter ikke varetage Folkets og Rigets almene Bedste, men kun deres egen Interesse og Fordeel, Magt og Embedes voxende Indtægter, da andrager den (Folkemajoritetensstemmen) ikke — som her i Danmark — til sine valgte Repræsentanter, der allevegne, der som her, repræsenterer Egen- og Parti-Interesser fremfor Folkets Almeenbedste — men den andrager med sine Correctioner (Strafferettelser) til selve Stedet og Handlingen, som den vil stoppe eller fremme. — Det har de repræsenterende

Magter Respect for og maae høie sig for. Men naar denne Folkemajoritets Stemmeret til Correction eller Strafferettelse bliver ogsaa vildledet, som den almindelig bliver i en til Udvidelse, Rigdom og Vælde stedse voksende Republik, da bliver der i samme ingen anden Magt end Guds usynlige Magt til Stopper, Straffer, og Hjælper mod Politikens Under og Galskaber. — I det constitutionelle saavel som i det souveraine Kongerige er ikke alene een, men to saadanne corrective høieste Magter til at sætte Bægt og Grændse, Dømming og Ende for den baade folkeclasse- og stats-repræsenterende lovgivende og regjerende Magts Misbrug og Galskaber til egen Vælde og egen Fordeel, men til Folkets, Statens og Kongens Ulykke, Tab og Fordærvelse. — Disse to corrective høieste Magter ere: Folkemajoritets-Stemmen og Kongen, og naar disse To forene sig, som de bør og skulle i alle store Spørgsmaals Afgjørelse og især til det Ondes Standsning i de Ulykkes- og Krigs-Tilfælde, som den repræsenterative og styrende misbrugende Magt har frembragt, da kan Rettelse og Redning skee, da maa den gale, overhaandtagende, styrende Politisk flug aftræde sin Cours og nedlægge sin Commando. Men er eller bliver i Kongeriget disse to corrective høieste Magter ogsaa vildledede og besnærede, bagbundne og fangne af den feil regjerende Politiks Garn og Strikker, see, da er her heller ikke anden Magt end alene Guds egen usynlige Magt og Hjælp at tye til imod de magthavende Politikeres Under og Galskaber.

Jeg, som sagt, blev da foreløbigt stoppet og forhindret i nævnte mit Foretagende til, ved et saadant Andragende fra Menigfolkemængden, at virke for en Forening af disse to høieste Magter i Danmark til en Overvægt og Stopper mod Ministeriets, dets Martsforenings og Bladorganers fortvilede, gale Politisk til Krigens Fortsættelse og Rigets Dødsning og Undergang. Men, ved denne foreløbige Stopning af mig og mit Udcast, løb den fortvilede regjerende Politisk selv forud for mit Udcast iblandt Folket, deels for at samle Under-

strifter paa sine egne Andragender til Kongen om sin Krigs og Ulykkes Fortsættelse over Landet, og deels for at udbrede Skræk og Frygt blandt Menigfolket for at befatte sig med mit Andragende-Udkast. — Jeg veed ikke endnu om den regjerende Politik fik paa sine Andragender i de jydskke Kjøbstæder og disses nærmeste Landsfogne flere Understrifter, end mit Udkast fik alene i de faa Landsfogne i Sylland, fra hvilke jeg, før Krigens Fornødhelse, fik det tilbagesendt med ikke faa Hundreder af Understrifter; — men det veed jeg, at i mange Sogne paa de forskjellige Egne derovre ligger det deelsfuldt understrebet, deels nær ved at blive det, men nu, formedelst Krigens Standsning af Post-Communicationen, ikke kan komme herover til Kjøbenhavn. — Til at afgive det nævnte Beviis for Conferencen i London kan Virkningen af dette Foretagende nu ikke komme til at tjene, og det er saaledes dermed nu bagefter. — Men det er derfor ikke bagefter med den Virkning, det endvidere kan have paa Folkealmuens Opvækkelse og Stemning til end alvorligere at betænke og føle denne nærværende Krigs og ulykkelige Stillings Årsag og Følger, som kommende over os af vor egen danske regjerende Nationalitets Politik og af vore egne danske herskende Synder og Overtrædelser imod Guds hellige gode Lov og Bud. — Jo mere der fra den regjerende Politik agiteres og virkes ude blandt Almuefolket i Landet imod Sandheden i dette mit Udkast, desmere vil denne paagtes, lyse Folk i Dinene og stadfæste sig selv for Hjerterne. Det er den aandelige Krigs Gang for Sandhed og Ret, der kun seirer tilsidst, men som saa beholder Seiren. —

Det hedder i Otto Møllers Skrift: „Danmarks egne Venner (de andre Stormagter) gavede vore Modstandere (de tydske Stormagter) Medhold, vel ikke i at paaføre os Krig, men i den Paastand, i Kraft af hvilken de paaførte os Krigen“ — „og vor Regjering ved sin hålsstarrige Vægning paadrog os Krigen“ (Pag. 13). — „Men fra den 15de November synes Fornuft og

Besindighed aldeles at have forladt det Ministerium, hvori Hr. Geheimeraad Hall præsiderede." (Pag. 1.)

Og Ugebladet „Kronen“ siger i Nr. 123 (Søndag 3. Juli): „Fastholder man kun endnu denne for-dærvelige falske Politik, fordi man skammer sig ved at tilstaae, at man har feilet? Skammer Ministeret og Partiet i Rigsraadet, Martsforeningen og dens Organer, Dagbladene, sig ved at udtale denne Tilstaaelse? — Mene de, at deres Ere ikke tillader dem det, at denne Ere er identisk med Danmarks Ere, og langt høiere end den danske Konges Ere, som derved slet ikke kommer videre i Betragtning, — ja saa er det Hedninger og Atheister, til hvis selvsyge Godtbefindende det ulykkelige Danmark og dets ulykkelige maaskee sidste Konge er voldgivet — saa kan der ikke være Haab om Opnaaelsen af en bedre og klarere Erkjendelse af Ret og Pligt, af Trostaa til Konge og Fædreland. Men er der Christne blandt hine blinde Politikere, som hidtil have ført det store Ord for en fortviolet uigjennemførlig Sag, saa skamme de sig ikke ved at tilstaae deres Uret, thi saa vil en aaben og hjertelig Bekjendelse blive Dem selv til Trost, Glæde og Opreisning, og Danmark vil da med Guds Hjælp endnu kunne frelses fra Undergang og Opløsning.“

Dette er altsammen Sandhed. — Men var der Christne iblandt disse Storordførere, der saae og følte denne Sandhed i egne Hjerter, og under Anger og Smerte over deres egen Synd og Medskyld til Hidførelsen af Guds haarde Riis og Straf over os med denne Krigs Ulykker og Følger, da vilde disse ikke længere findes iblandt dem, der endnu føre dette store Ord. — Thi saa siger Herren: „Naar Du siger i dit Hjerte: hvorfor vederfares mig disse Ting? da svarer Jeg: for dine Misgjerningers Mangfoldigheds Skyld, derfor ere med Vold dine Sømme oprevne og dine Hæle gjorte bare. — Men kan en Morian omstifte sin Hud, og en Barder sine Pletter, saa skulle ogsaa I, som have lært at handle ilde, kunne lære at gjøre ret. Der=

for jeg vil lade adsprede dem som Halm, der farer hen for Veir af Orken. — Dette er din Lod (Juda!) ja din tilmaalte Deel af Mig, siger Herren, fordi du haver glemt Mig og troede paa Løgn. — Jeg haver ogsaa ladet oprive dine Somme, saa din Skam og Blufsel er seet (Jerusalem!), o vee Dig, at Du ikke vil rense Dig af dine Horerier og dit Afguderi paa Hviene og i Lundene!" (Jeremias B. 13) — — "Og det skal skee — siger Herren til sin Prophet Jeremias — at naar Du har forkyndt dette Folk alle disse Ord, og de svare Dig: Hvorfor taler Herren al denne store Ulykke til at komme over os, og hvilken er vor Misgjerning, og hvad er vor Synd, som vi have syndet med for Herren vor Gud? — da skal Du svare og sige dem: fordi at Eders Fædre forlode mig, siger Herren, og tilbade andre Guder og tjente dem og holdt ikke min Lov, og fordi at I, ja I! gjøre endnu værre end Eders Fædre og vandre hver efter sit eget Hjertes Hovmod og Stiøhed, og Mig ville I ikke høre." (16. C.) — — "Ak, Herre, Herre! — sagde Jeremias — deres Propheter og Præster sige til Dem: I skulle intet Tjendesværd see i Landet, og ingen Hunger have hos Eder; thi Herren vil give Eder Seier og Fred paa dette Sted. — Men Herren svarede ham dertil og sagde: deres Propheter og Præster spaae Løgn i mit Navn, Jeg sendte dem ikke og befalede dem ikke at tale Saadant, Jeg talede ikke til dem; de sige løgnagtige Syner og falsk Spaadom og det, som Intet er, uden deres Hjerters Bedragerier. — De samme Propheter og Præster skulle selv fortæres ved Sværdet og ved Hungeren, og Folket, for hvem de tale og som forlader sig paa dem, skal falde paa Jerusalems Gader for Sværdet og for Hungeren." — (14. C.) — — "Hvorfor er dette Folk saa afvendt fra Mig? siger Herren, de holde fast ved Svig og ville ikke omvende sig til Mig. — Jeg gav Agt og hørte til, om de ikke vilde tale Sandhed og gjøre Ret, men der var Ingen, som angrede sin Ondskab og sagde: ak, hvad har jeg gjort! — De vende

fig Allesammen hver til sin onde Bei som en Stridshest i Krigen. — En Stork under Himlen kjender sine bestemte Vandretider, en Turteldue, en Trane og en Svale tage Vare paa den Tid, de skulde komme; men mit Folk kjender ikke deres Tid, og Herrens deres Guds Ret. — Hvorledes kunne I sige: vi ere de Vise og Herrens Lov er hos os, da dog Eders Skriftlærdes Benne handle falstelig? — Derfor de Vise skulle bestraffes, forstrækkes og fanges; thi see, de forkastede Herrens Ord, og hvad for Viisdom skulde de da kunne have?" (8. C.) — — — „Og Herren sagde til mig (Jeremias): Der er fundet et Forbund blandt Judæ Mænd og Jerusalems Indbyggere til at gjøre deres første Fædres Misgjerninger og til at værges sig mod at adlyde mine Ord, for at vedblive at gaae efter andre Guder til at tjene dem. — Judæ Huus som Israels Huus har gjort min Pagt til Intet, som jeg oprettede med deres Fædre. Derfor Jeg lader komme Ulykke paa dem, siger Herren, af hvilken de ikke skulle undkomme; da skulde de raabe til Mig, men Jeg skal ikke bønhøre dem. Lad saa Judæ Stæder og Jerusalems Indbyggere kun gaae og raabe til deres Guder, for hvilke de gjorde Køgelse, og see om disse kunne frelse dem i deres Ulykters Tid; thi saamange som dine Stæder ere, Juda! saamange ere dine Guder! og saamange Guder som der ere i Jerusalem, saa mange Altene ere der opreiste til at offre Køgelse paa for deres Afguder." (11. C.)

Hvad skal alt dette her nu sige? — Hvad kommer det os her i Danmark ved, hvad Bøderne med deres Præster og Propheter, og med deres Tyrster (Ministre) og Konger gjorde i gamle Dage? — Have vi Danste ikke Ret til Slesvig indtil Eideren? Og havde vore Ministre og vort Rigsraad da ikke Ret til at give Love for vor eget Land og vedtage Novemberforfatningen, for at frastille os det forbandede thidske Skab, Holsteen, og incorporere Slesvig med os, og tvinge Kongen til at underskrive denne danske Lov, saafremt han vilde være dansk Konge? — Ere ikke alle vore danske lærde Pro-

fessorer og ligeledes alle vore nulevende og virkende baade verdslige og geistlige Embedsmænd af gamle Professor Clausens Disciple og af gamle Præstpropheten Grundtvigs Disciple — hvor uenige de end ere i Religionen — dog fuldkommen enige i vor danske Nationalitets og Sprogs Ret og i vor danske Embedsbesættelses Ret lige til Dannevirke og Eideren? Og ere ikke alle vore unge danske Embedsøgende, ja alle vore danske Candidater og Aspiranter i alle Fag, alle Studerende, Disciple og Skolebrenge i alle Instituter, i lærde Skoler og i Almueskoler — ja selv alle vore unge danske Damer og Frøkenes, endog ned til Somfruer og Tøse i alle Pigeskoler, nu bleve saa nationale og lærte og helligede i Danskhedens Nationalitetsaand til Eideren, at de ikke give Slip paa denne dem indpræntede Helligdom af Danskhed og Danskheds Ret til Eideren over alle andre Helligdomme, om saa Jorden skal revne og synke under dem derfor? — Og endelig havde saa ikke vore danske Lovlærde og store Jurister og Theologer i Ministeriet sat en Lovform og Stiil op i Novemberforsætningen, saa klogtig og fiin, saa grundig og genialst, at vi alle maatte sige: det er truffet som paa et Haar; Slesvig kan nu siges derved at være ikke incorporeret i Danmark, og er derved dog incorporeret deri; Holsteen kan nu siges derved ikke at være udsondret fra Slesvig og Danmark, og er derved dog udsondret derfra. See, det var et Mesterstykke af hallst-lehmannst-monradst- og castest uovertræffelige Klogt og Lovtrækteri paa et Haar! Det var dette Danskheds Mesterstykke af Wiisdom og Mod, som vore tyske Fjender ikke kunde taale at see, og derfor kom de med hele Tydslands Morderfjænder og Røverbander til at ville myrde og tilintetgjøre os dette Mesterstykke, og alle de neutrale Stormagter, der ikke forstod sig paa at vurdere hvad saaledes dansk Wiisdom kunde udblække og hvad dansk Mod turde være imod hele Tydslands Magter, som ikke engang Napoleon den Første rovede at faae Krig med paa een Gang, de lode os da staae alene i Stikken, uden at

hjælpe os, de Væler og Tosscheveder — Men lad dem kun det, vi kan stride og falde for vor Nationalitets Ret „til sidste Mand og sidste Skilling“ — og saa ovenpaa det kan vi gaae til Sverrig og incorporeres i et Skandinavien med vor danske Nationalitet i svenst og norsk og finsk og lappisk Nationalitet! Det er Nordens Enhedsaaend. —

Saaledes ville de af „Partiet“, af det sidste 10 Aars regjerende „Nationale-Eiderparti i Danmark“ her sige, hvis de læse dette mit Skrifts Citater af Propheten Jeremia's Bog. — Det Samme sagde i hine Dage ogsaa Juda-Rigets og Jerusalems Ministre (Fyrster) og Høvdinger, Præster og Profheter (Lærere) og det af dem fra Herren forvendte Folk. De sagde til Jeremia's: „Det Ord, som Du haver talet til os i Herrens Navn, ville vi ikke lyde Dig udi; men vi ville gjøre efter alle de Ord, som ere udgangne af vor egen Mund, og gjøre Røgelse for Himlens Dronning (deres Overdaadigheds Moderbillede) og udøse Drikkeoffere og Spiseoffere for hende, vi og vore Hustruer og vore Børn, ligesom vore Fædre, vore Konger og Fyrster have gjort i Judæ-Stæder og paa Jerusalems Gader, og vi bleve møtte derved, vare vel tilmode og saa ingen Ulykke.“ (Jeremia's. 7 C. og 44 C.) — Og hvad gjorde de midt under deres Afgudsdyrkelse, og derhos under deres haardnakkede og vedvarende Pukken og Trodsen paa deres dem af Herren selv udvalgte Nationalitets Ret til deres Land og paa deres af Ham selv oprettede Gudsdyrkelse og Offertjeneste i Templet, anordnet og bygt efter Hans egen Befaling, til Hans egen Tilbedelse og egen Ære, som de paastode Han aldrig kunde lade indtage, opbrænde og ødelægge af deres Fjender fra Babylon — hvad gjorde de? — De bevægede deres usle og daarlige sidste Konge, Zedekias, der allerede var underlagt og indsat under Babylons Overherredømme, til at vove et fortdiolet Frafald fra hans Afhængighed og indgaaede Forpligtelser til Babylon, for at gjøre Judæ Rige i dets dybeste Elendighed, Ugudelighed og Afgudisthed, igjen

uafhængigt med sin „selvbestemmende Nationalitets Ret.“ — De troede Egypten skulde komme og hjælpe dem i denne deres sidste Krig mod den dem omringende og beleirende uhyre store Overmagt fra Babylon; — men der kom ligesaa lidt Hjælp for dem fra Egypten, som her kom Hjælp for os fra Sverrig. — Da hele Juda og Jerusalem var endelig indtaget af de Babylonier; da den store Erobrer og Seirherre, Kong Nebucadnezar af Babylon, havde derpaa ladet dræbe de fangne Tyrster og Ypperste af Juda tilligemed Kong Zedekias's Sønner for hans aabne Dine, derpaa ladet dennes Dine udstikke og bortføre ham blind og bunden til Babylon; og da Jerusalems Huse med Kongens Slot og Templet var brændt og ødelagt og nedbrudt, (39 C.) — see, saa vilde de Overblevne af dem, der fik Lov at forblive i Landet til at dyrke det og leve under Babels Herredømme, endda ikke forblive under Babylon; — de vilde rigtignok ikke under Sverrig og Norge, Lapland og Finmarken, som vore danske Nationalisthelte speculere paa, men de vilde til Egypten og være een Nationalitet og eet Afguderi med Egypterne. Men læs hvad Herren ved Jeremias endelig svarer dem dertil i 42de, 43de og 44de Cap.

Det jødiske Folk i hiin Tid havde gjort tvende onde Ting: „Harde forladt mig, den levende Vandkilde, og gjort sig selv braadne Brønde, der ikke holdt Vand,“ siger Herren — „og gif derfor paa den ene Side ad Egypti Bei efter Sichors Vand, og paa den anden Side paa Assyriens Bei efter Vand (efter Hjælp i Afgudstiltbedelse) — „Derfor lod Herren deres Ondskab pine den og deres Afvigelser straffe dem, saa de maatte føle det gav dem onde og bedste Frugter at de havde forladt Herren, og at hans Frygt var ikke for deres Dine.“ (2 C.)

Det er nu ligeledes med ethvert Folk og Rige i Christenheden, som forlader Herrens Bei, og gjør sig selv sine Forestillinger og Indbildninger om sin Nationalitets (Egenheds) Overret og Højhed til Guder eller Hjelpe- og

Frelsekilder, der hverken kunne hjælpe til andet end Fodmod og Fald, eller frelse fra andet end fra den levende almægtige Guds Hjælp. — Troen derpaa i vore Dage er blot gammel hedenst Overtro paa Løgn og eget Digt — ihvor malerist udsmykkede disse Løgnedigte end ere af ethvert Folks nye Nationaldigtere og Kunstnere (falske Propheter og Præster) og Folkets Forførelse derved og Tilbedelse deraf er gammel hedenst Afgudereri og er ligesaa vidt fra sand christelig Gudstilbedelse, som hine Jøders Afgudereri var fra Herrens, deres sande Guds, Dyrkelse. — I Faren og Krigsulykken, som er kommet over vort Folk og Land, er der ingen anden Hjælper og Frelser at søge til end vor retfærdige Herre og naadige Frelsermand, der visselig ikke uden det er velfortjent ved vore Synders Mangfoldighed og vore store Overtrædelser af Hans hellige og naadige Villie, lader os saaledes nedtrykkes og ydmyges af vore Fjender, saa vi i Sandhed skulle tænke paa vor Synd og føle vor Skyld, og med Propheten Jeremias udbryde og sige: „Herre! vi kjende vor Ugudelighed og vore Fædres Misgjerning; thi vi som de have syndet imod Dig! — Foragt og forkast os dog ikke for Dit eget Frelsernavns Skyld og gjør ikke Din Pagt til Intet med os! thi hvad er alle Hedningernes Guder dog Forsængeligheder, som hverken engang kunne lade regne paa Jorden eller give Stjerne Draaber? (14 C.) — og med Propheten Daniel skulle vi bekjende og udbryde: „Herre! vi have syndet og mishandlet, været gjenstridige, og ere afvegne fra Dine Bud. Herre! Dig hører Retfærdighed til, men os og vore Konger og vore Fyrster, som vore Fædre, hører vore Ansigtets Blusel til, for de Forgribelsers Skyld, med hvilke vi have forgrebet os imod Dig! — Herre! lad Din Brede og Straf vende tilbage igjen fra dit Folk og dit Land, og lad vore ydmyge Begjæringer ikke bortkastes fra dit Ansigt for din store Barmhertigheds Skyld! (Proph. Dan. 9 C.) — — — Det er Veien, vi, som danst Folk og Rige,

saavel som enkelt dansk Medlem, har at gaae til Hjælp og Frelse! —

De Caldæers og Babyloniers Tid til Straf og Undergang fra Herren for deres store Hovmodigheds, Synders og Misgjerningers Skyld kom snart efter (see Jerem. 50. og 51. C. og Dan. 5 C.). Og saaledes vil ogsaa Tydsternes, vore Fjenders, store Hovmodigheds, Synders og Misgjerningers Straffetime snart komme over deres Hoveder.

Som jeg er naaet hertil i min Nedskrivning af dette Numer, hører og læser jeg, at vor Konge har affødiget sit regjerende Ministerium og valgt sig andre Mænd til nye Ministre, der ikke ville følge det System eller den statsopløsende Ciderpolitik med Novemberforfatningen, som hidtil er bleven fulgt af det monradste Ministerium til denne uslykkelige Krigs Fortsættelse, ligesom dannet og udført af det hallste Ministerium til Krigens Udbrud og Begyndelse. Denne Forandring kan — som Gud naadelig give sin Hjælp og Lykke til! — vorde til Krigens Dphør og til Redning fra videre Odelæggelse af Landet og af vor lidende Levning af Krigsarmee, og mulig endnu ogsaa til Gjenoprettelse og Bevarelse af alle Rigets Landsdele under Kongens Krone. Hertil er nu Muligheden given ved den stete Forandring; hvorimod det var umuligt, at nogen Forandring til det Bedre kunde skee, saalænge her regjerede en Politik, der kun vedblev sin Krig mod Overmagter til dybere og dybere Kløft mellem Rigets Bestanddele, og til videre og videre Adskillelse imellem Folket under fælles Regent.

